

Jaarverslag 2007

Jaarplan 2008

Rekenkamercommissie Leiden

Missie

De rekenkamercommissie wil met haar onderzoeken een positieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van het bestuur van de stad Leiden en aan de transparantie van het gemeentelijk handelen. Hierbij legt zij het accent op de maatschappelijke effecten van beleid. Zij streeft ernaar dat de resultaten van rekenkameronderzoek een bijdrage leveren aan de versterking van de controlerende en kaderstellende rol van de gemeenteraad. De rekenkamercommissie let hierbij op de randvoorwaarden van goed bestuur. Dat wil zeggen dat ze ook oog heeft voor zaken als integriteit, democratische besluitvorming en publieke verantwoording.

Voorwoord

De eerste zittingstermijn van de Rekenkamercommissie van de gemeente Leiden loopt ten einde. Dus het is tijd om de resultaten en prestaties van de Rekenkamercommissie zelf eens onder de loep te nemen. Dat doen wij in dit jaarverslag, waarbij we een terugblik geven op de afgelopen vier jaar, en zelf beoordelen in hoeverre we onze doelstellingen gehaald hebben.

Kern in onze eigen evaluatie is dat het aantal onderzoeken dat in de afgelopen vier jaar aan de Raad is aangeboden (te) gering is geweest (gemiddeld 1 onderzoek per jaar), maar dat de ontvangst van de onderzoeken door de Raad, en doorgaans ook het College, goed is. Er zijn enkele voorstellen gedaan om de 'productie' van de Rekenkamercommissie de komende jaren te vergroten.

Verder hebben we vastgesteld dat het goed zou zijn als de Rekenkamercommissie intensiever en frequenter in overleg treedt met de Raad. Met name om te komen tot een meerjarenstrategie ten aanzien van de uit te voeren onderzoeken.

In 2007 is het rapport *Leiden schoon?* aan de Raad aangeboden. In dit rapport werden kritische kanttekeningen geplaatst bij de wijze waarop de beleidsdoelstellingen zijn geformuleerd en de gehanteerde methodiek van het volgen, monitoren, van het resultaat van de gemeentelijke inspanningen. Het doet de Rekenkamercommissie deugd dat de Raad zelf voorstellen heeft gedaan om te komen tot betere beleidsdoelstellingen en criteria in de programmabegroting.

Ten aanzien van de activiteiten van 2008 kan gemeld worden dat binnenkort het onderzoek *Integrale schuldhulpverlening* aan de Raad zal worden aangeboden. Verder is recent een start gemaakt met een vervolgonderzoek naar *Onderwijshuisvesting*, en is een onderzoek naar *Grote beleidsnota's* in voorbereiding. Alvorens verdere plannen te maken wacht de Rekenkamercommissie de evaluatie door de Commissie van de Rekeningen af.

Cornelis van der Werf,
Voorzitter Rekenkamercommissie

Leiden, 20 maart 2008

Inhoudsopgave

1.	Doel, werkwijze en samenstelling Rekenkamercommissie	9
2.	Terugblik eerste zittingstermijn (2004-2007)	11
2.1	Wat wil de Rekenkamercommissie bereiken?	11
2.2	Wat doet de Rekenkamercommissie om haar doelen te realiseren?	12
2.3	Welke investeringen doet de Rekenkamercommissie?	14
3.	Jaarverslag 2007	15
3.1	Doelen	15
3.2	Prestaties	15
3.3	Kosten 2007	18
4.	Jaarplan 2008	19
4.1	Doelen	19
4.2	Budget 2008	19
Bijlage	Overzicht hoofd- en nevenfuncties	21

1. Doel, werkwijze en samenstelling Rekenkamercommissie

Doelen

De Rekenkamercommissie heeft de volgende doelen geformuleerd:

- Toetsing van doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het bestuurlijk handelen van de gemeente;
- Het leveren van een bijdrage aan een doelmatige en rechtmatige uitvoering van het beleid door middel van gerichte adviezen;
- Het versterken van de controlefunctie van de Raad.

De Rekenkamercommissie streeft er naar regelmatig resultaten te laten zien, die opvallen door objectiviteit, hun toegevoegde waarde en hun praktische toepasbaarheid.

Werkwijze

De basis voor de werkwijze van de Rekenkamercommissie is vastgelegd in de "Verordening op de Rekenkamercommissie Leiden" waarin de Raad heeft uitgesproken dat het de taak is van de commissie de doelmatigheid, de doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door de gemeente gevoerde bestuur te toetsen. Als nadere uitwerking van deze verordening heeft de Rekenkamercommissie een reglement van orde opgesteld, waarin haar werkwijze nader wordt beschreven. Ook is een onderzoeksprotocol opgesteld. Hierin zijn de regels en voorwaarden vastgelegd die als leidraad dienen bij het uitvoeren van een onderzoek.

Samenstelling

De Rekenkamercommissie bestaat uit vijf (externe) leden die geen persoonlijke of zakelijke banden hebben met de gemeenteraad, het College, of het ambtelijk apparaat. Wel voelen de leden zich betrokken bij de stad Leiden, de werking van het openbaar bestuur in het algemeen, en het lokaal bestuur van de gemeente Leiden in het bijzonder. De samenstelling van de commissie is als volgt:

- dhr. drs. C. van der Werf   voorzitter
- dhr. J.A. Hofman, ra, mga   vice-voorzitter
- dhr. mr. B.M.H. de Brey, mba   lid
- dhr. J.T. Langelaar   lid
- dhr. A.G.V. Vergeer   lid

De leden van de Rekenkamercommissie zijn in de gemeenteraadsvergadering van 17 februari 2004 benoemd. Per februari 2008 liep de zittingstermijn van de huidige leden af, maar op verzoek van de raad blijft de huidige commissie in ieder geval aan tot na het zomerreces 2008. In verband met het vertrek van dhr. Hofman is de voorlopige samenstelling van de Rekenkamercommissie als volgt:

- dhr. drs. C. van der Werf   voorzitter
- dhr. J.T. Langelaar   vice-voorzitter
- dhr. mr. B.M.H. de Brey, mba   lid
- dhr. A.G.V. Vergeer   lid

Een overzicht van hoofd- en nevenfuncties van de leden staat in de bijlage.

Ondersteuning

De Rekenkamercommissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris (10 uur per week) en een secretaresse (6 uur per week).

Voor de uitvoering van feitenonderzoek is in 2007 gebruik gemaakt van een extern onderzoeksbureau. Ook in 2008 zal gebruik gemaakt worden van externen voor het uitvoeren van (delen van) feitenonderzoek.

2. Terugblik eerste zittingstermijn (2004 – 2007)

De rekenkamercommissie Leiden is op 17 februari 2004 geïnstalleerd. Per februari 2008 loopt de zittingstermijn van de huidige leden af, maar op verzoek van de raad blijft de huidige commissie in ieder geval aan tot na het zomerreces 2008. Een mooi moment om middels zelfevaluatie terug te blikken op de afgelopen vier jaar. Wij richten ons daarbij op de volgende aspecten:

1. *Wat wil de Rekenkamercommissie bereiken?*
2. *Wat doet de Rekenkamercommissie om haar doelen te realiseren?*
3. *Welke investeringen doet de Rekenkamercommissie?*

Overigens, het functioneren van de rekenkamercommissie Leiden wordt tevens geëvalueerd door de Commissie van de Rekeningen. De raad heeft op 29 november 2005 besloten dat een half jaar voor het aflopen van de benoemingstermijn van de leden een evaluatie wordt gehouden. De Commissie van de Rekeningen evalueert de rekenkamercommissie op de volgende onderwerpen:

- Opzet rekenkamercommissie;
- Samenstelling rekenkamercommissie;
- Werkzaamheden rekenkamercommissie;
- Ondersteuning rekenkamercommissie;
- Invloed onderzoeken.

Daartoe wordt gebruik gemaakt van dossieronderzoek, een enquête en interviews onder de raadsleden, collegeleden, concerndirectie en leden van de rekenkamercommissie.

2.1 Wat wil de Rekenkamercommissie bereiken?

De Rekenkamercommissie heeft in haar zelfevaluatie bekeken welke missie en doelen zij nastreeft en in hoeverre deze de afgelopen vier jaar gerealiseerd zijn.

Missie

Het streven van de rekenkamercommissie is erop gericht om de missie na te leven. Wel mag dit nadrukkelijker in beeld komen bij de onderwerpselectie e.d. Overigens kan de missie voor de tweede zittingstermijn korter en kernachtiger geformuleerd worden. De missie zoals deze in dit jaarverslag staat geformuleerd is dan ook aangepast ten opzichte van voorgaande jaren.

Doelen

De rekenkamercommissie heeft zich in 2004 de volgende doelen gesteld:

1. Toetsing van doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het bestuurlijk handelen van de gemeente;
2. Door middel van gerichte adviezen bijdragen aan een doelmatige en rechtmatige uitvoering van beleid;
3. Versterken van de controlefunctie van de raad;
4. Bijdrage leveren aan het vertrouwen van de burger in het gemeentebestuur.

Deze doelen hebben gevolgen voor de inhoud, de vorm en de presentatie van het werk van de commissie. De commissie wil met producten komen die aansluiten op de urgentiebeleving van de politiek en samenleving van Leiden. Het voornemen is om regelmatig resultaten te laten zien, die opvallen door objectiviteit, hun toegevoegde waarde en hun praktische toepasbaarheid.

De rekenkamercommissie heeft deze doelen niet volledig behaald. De vinger aan de pols houden over hetgeen er in de Raad leeft, verdient het zwaarste accent.

Voor de tweede zittingstermijn zullen de eerste drie doelen worden gehandhaafd, de laatste wordt opgenomen in de missie. De overige tekst komt te vervallen met uitzondering van de zinsnede waarin

de voorwaarden worden genoemde waaraan de resultaten moeten voldoen (objectiviteit, toegevoegde waarde en praktische toepasbaarheid).

In de jaarplannen die de rekenkamercommissie de afgelopen vier jaar heeft opgeleverd, zijn een aantal doelen gesteld. Deze doelen zijn allemaal behaald, met uitzondering van het uitvoeren van twee onderzoeken per jaar (zie verder paragraaf 2.2 onderzoeken) en het vergroten van de herkenbaarheid van de rekenkamercommissie.

2.2 Wat doet de Rekenkamercommissie om haar doelen te realiseren?

Om na te gaan of de rekenkamercommissie haar doelen realiseert, is in de zelfevaluatie gekeken naar:

- Selectiecriteria onderzoeksonderwerpen
- Onderzoeken
- Rapporten
- Contact met B&W, commissie van de Rekeningen en Raad
- Input raad, burgers en organisaties

Criteria selectie onderzoek

De rekenkamercommissie heeft in 2004 de volgende selectiecriteria geformuleerd:

- Uitvoerbaarheid van het onderzoek
- De looptijd en de beschikbare middelen
- De toegevoegde waarde van het onderzoek
- Bevoegdheden en doelstelling Rekenkamercommissie
- Uitstraling op positie Rekenkamercommissie (signaalwerking)
- Variatie in onderwerpen

Bij de selectie van een onderzoeksonderwerp neemt de rekenkamercommissie haar selectiecriteria voldoende in overweging, echter een gestructureerde aanpak met dito afweging is niet altijd gevolgd. Aandachtspunt is de transparantie.

Er is inmiddels een nieuw overzicht met selectiecriteria opgesteld. Deze zal aan transparantie en een gestructureerde werkwijze kunnen bijdragen. Het criterium signaalwerking zal komen te vervallen.

De rekenkamercommissie wil tevens komen tot een meerjarenstrategie en deze bespreken met de Raad. Een meerjarenstrategie zou een jaarlijkse groslijst overbodig maken.

Onderzoeken

De rekenkamercommissie heeft de afgelopen jaren de volgende onderzoeken (met de volgende doorlooptijden) uitgevoerd:

Onderwerp onderzoek	Start onderzoek ¹	Afronding onderzoek ²	Behandeling raad
<i>Onderwijshuisvesting</i>	25-05-2004	22-11-2004	07-12-2004
<i>Leveranciersbeleid</i>	03-03-2005	24-08-2005	11-10-2005
<i>Grondbeleid</i>	10-11-2005	17-05-2006	?
<i>Leiden Schoon?</i>	15-05-2006	09-01-2007	25-09-2007
<i>Integrale schuldhulpverlening</i>	26-02-2007	Planning: april 2008	

¹ Start onderzoek = aankondiging Raad (met onderzoeksopzet)

² Afronding onderzoek = aanbieding rapport aan Raad (persconferentie)

Het voornemen van de rekenkamercommissie is om jaarlijks twee onderzoeken uit te voeren; dit voornemen is de afgelopen zittingstermijn echter niet behaald. Het is cruciaal om binnen korte tijd de onderzoeksopzet/opdracht te formuleren. Per onderzoek zal hiertoe ook een subcommissie worden ingesteld met evt. externe ondersteuning.

Om de doorlooptijd van een onderzoek te bespoedigen zijn een aantal opties mogelijk:

- Vaker vergaderen structureel dan wel incidenteel; structureel bijvoorbeeld om de twee weken. Waarbij elke vergadering één groot agendapunt centraal staat. Maar er kan ook gekozen worden voor incidenteel extra vergaderingen voor alleen de onderzoeksrapportages.
- Meer budget voor ondersteuning (ambtelijk en secretariael) Ter discussie staat de vraag of aan de ambtelijke ondersteuning ook een onderzoeksfunctie gekoppeld zou moeten worden. En zou dat een incidenteel of structureel karakter hebben? Dat is afhankelijk van het karakter van een onderzoek. Voor het schrijven van alleen een onderzoeksopzet kan een externe een dag worden ingehuurd. Bij meer structurele ondersteuning zou bij De Lokale Rekenkamer gekeken kunnen worden. Er zou ook bekeken kunnen worden of in de regio mogelijkheden zijn om (ondersteunende) functies met elkaar te delen. Zo delen de rekenkamers van Noordwijk en Hillegom hun secretaris.
- Een intensievere en meer doelmatige uitwisseling buiten de vergaderingen om, het tijdig aanleveren van stukken, een doelmatige planning (niet alleen volgtijdig) en het maken van duidelijke afspraken over ambtelijk wederhoor.

Rapporten

De indruk bestaat bij de rekenkamercommissie dat de rapporten over het algemeen positief worden ontvangen. Aandachtspunten zijn nog:

- Presentatie / visualisatie van de resultaten.
- Formulering van conclusies en aanbevelingen: Er zou behoefte bestaan (bij de raad) aan meer praktisch advies / aanbevelingen. Hier zou aan tegemoet kunnen worden gekomen door de conclusies en aanbevelingen wat concreter te maken aan de hand van voorbeelden.
- De door de raad te formuleren aanbevelingen (zoals deze uiteindelijk in het raadsbesluit terug te vinden zijn).

Wat betreft de aanbevelingen van de rekenkamercommissie; deze worden voor zover bekend overgenomen. Het is wel de vraag of de Raad dit goed oppakt; vanuit de griffie en/of betreffende raadscommissie is bewaking van planning / agendering (in raadscommissie en Raad) van belang. Overigens zou de rekenkamercommissie de Raad kunnen adviseren om het college explicieter om een reactie te vragen. De standaardprocedure zou moeten zijn dat bij elke rapportage er een raadsvoorstel wordt gemaakt, waarin het rapport naar de Raad wordt gebracht en het College reageert op de conclusies en aanbevelingen e.d.

Tenslotte wordt door het uitvoeren van vervolgonderzoek door de rekenkamercommissie gevolgd wat er met aanbevelingen wordt gedaan.

Contact met B&W, commissie van de Rekeningen en Raad

Deze contacten worden als positief ervaren. Het contact met de raad zou echter wel frequenter kunnen; bijvoorbeeld bij de presentatie van het jaarplan of bij de start van het onderzoek. Het verdient de voorkeur om een onderzoeksopzet ook tijdig en mondeling toe te lichten, mede vanwege het belang van het creëren van draagvlak hiervoor bij de betreffende raadscommissie.

Er wordt overwogen naast de reguliere momenten (presenteren jaarverslag/jaarplan en toelichten van een onderzoeksopzet) ook met een ander gremium eenmaal per jaar bijeen te komen. Gedacht kan worden aan fractievoorzitters of Presidium.

Input raad, burgers en organisaties

Ook raadsleden, burgers en organisaties kunnen gedurende het jaar onderwerpen aandragen. Het verdient aanbeveling te bekijken hoe andere Rekenkamercommissies hiermee omgaan. Op dit

moment vormen de website en krantenartikelen n.a.v. onderzoeksrapporten de enige kanalen. Het voornemen is verder om in 2008 in de jaarlijkse stadsenquête vragen te laten opnemen om te weten te komen wat er in de stad leeft.

2.3 Welke investeringen doet de Rekenkamercommissie?

Om haar onderzoeken te kunnen realiseren werkt de rekenkamercommissie samen met onderzoeksbureaus. Deze samenwerking is onder de loep genomen in de zelfevaluatie van de Rekenkamercommissie. Daarnaast is ook gekeken naar de toereikendheid van tijd, budget en omvang van de Rekenkamercommissie.

Onderzoeksbureaus

De samenwerking met onderzoeksbureaus is nogal wisselend verlopen. Van de drie onderzoeken die zijn uitbesteed is twee maal de samenwerking goed bevallen, één maal minder goed. Verder wordt aangegeven dat de keuze aan onderzoeksbureaus beperkt is.

Tot nu toe wordt altijd binnen een halfjaar na de publicatie van een rapport zowel het eindproduct als het proces geëvalueerd met het onderzoeksbureau.

Toereikendheid tijd, budget en omvang rekenkamercommissie

De leden en secretaris van de rekenkamercommissie komen rond met de aan hen toegemeten tijd. Het budget is dit jaar iets ingeteerd. Verwacht wordt dat over twee jaar verhoging van het budget noodzakelijk zal zijn, mede vanwege het ambitieniveau. Overwogen wordt om de ondersteuning van de Rekenkamercommissie (in aantal uren per week) uit te breiden, om zo slagvaardiger te kunnen werken.

3. Jaarverslag 2007

3.1 Doelen

In het jaarplan 2007 had de commissie voor haar activiteiten in 2007 de volgende doelen geformuleerd:

- a. Uitvoeren onderzoek 'Schuldhelpverlening', een onderzoek naar de doeltreffendheid van de integrale schuldhelpverlening in de gemeente Leiden.
- b. Een tweede onderzoek; onderwerp nog te bepalen.
- c. Het monitoren van resultaten rekenkameronderzoek, door middel van het uitvoeren van follow-up-onderzoek. Gestart zal worden met het in 2004 uitgebrachte onderzoeksrapport 'Onderwijs Onderdak'.
- d. Verder versterken en vergroten van de herkenbaarheid van de Rekenkamercommissie voor de inwoners van Leiden. Naast een oproep op de website, zal een bepaald thema in de vorm van een kort artikel in de Stadskrant verschijnen en wordt mogelijk een publieksfolder en/of nieuwsbrief ontwikkeld.
- e. Het verstevigen van de contacten met Rekenkamercommissies uit de regio Holland Rijnland om opgedane kennis uit te wisselen en de onderzoekscapaciteit te bundelen.
- f. Bijdrage leveren aan de Evaluatie van de Rekenkamercommissie door de Commissie voor de Rekeningen.

3.2 Prestaties

Ad a. Uitvoeren onderzoeken

De Rekenkamercommissie heeft in 2007 het onderzoek 'Leiden Schoon' afgerond en gepresenteerd. Vervolgens is het onderzoek naar integrale schuldhelpverlening uitgevoerd, waarvan de conclusies en aanbevelingen begin 2008 zijn te verwachten. Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart voor het vervolgonderzoek naar Onderwijshuisvesting.

Leiden Schoon?

De Rekenkamercommissie is in mei 2006 gestart met het onderzoek 'Leiden Schoon?'. Er is gekeken naar de effecten van het in de periode 2001 t/m 2004 gevoerde beleid van de gemeente Leiden omtrent een schone stad. Het ging om de vraag of de in dit kader voorgenomen activiteiten zijn uitgevoerd, of de doelstellingen zijn gerealiseerd en of het gevoerde beleid effectief is gebleken. Het onderzoek is op 9 januari 2007 aan de Raad aangeboden en op 23 januari 2007 gepresenteerd en besproken in de commissie Bestuur en Leefbaarheid. Het College is vervolgens op 6 februari 2007 met zijn reactie gekomen. Met betrekking tot de conclusies is het college van oordeel dat het beleid m.b.t. *Leiden ruimt op conform planning en begroting* is uitgevoerd. De outputafspraken en de effect-indicatoren zijn grotendeels gehaald. Wat betreft het ontbreken van de samenhang tussen doelstellingen en prestaties stelt het college dat die samenhang wel aanwezig is, omdat de prestaties geleverd zijn en de doelstellingen gerealiseerd. Het college kan zich vinden in de conclusie van de Rekenkamercommissie dat bij de monitoring voldoende informatie ontbreekt om vast te kunnen stellen of deze voldoende valide is. Het college heeft aangegeven de validiteit van de betreffende schouw te laten toetsen op basis van de overigens wel beschikbare informatie.

Met betrekking tot de aanbevelingen merkt het college op dat de discussie over doelen (welk schoonheidsbeeld streef je na) en transparante samenhang onderdeel is geworden van het project Grip Op Kwaliteit dat zich richt op objectieve doelstellingen en integrale beeldkwaliteit. Hierbij wordt de rolverdeling Raad (kaders en regie), College (aansturing en verantwoording) en het ambtelijk apparaat (uitvoering) verstevigd.

De raad heeft op 25 september uiteindelijk ingestemd met de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie en heeft de werkgroep programmabegroting verzocht om kennis te nemen van het rapport, de

conclusies en aanbevelingen en deze toe te passen bij het opstellen van de programmabegroting 2009 e.v.

Integrale Schuldhulpverlening

De Rekenkamercommissie wil met dit onderzoek een oordeel geven of de integrale schuldhulpverlening in Leiden doeltreffend is uitgevoerd in de periode 2005 en 2006. In deze periode is er een wijziging geweest in het beleid wat een nieuwe werkwijze tot gevolg heeft. Als een eerste stap naar een integrale schuldhulpverlening in Leiden wil de Stadsbank Leiden zich omvormen tot een (expertise)bureau schuldhulpverlening. Wat is hiervan nu in de praktijk terecht gekomen? Na de start van het onderzoek werd snel duidelijk dat de nieuwe werkwijze pas begin 2007 doorgevoerd is in de uitvoering. Besloten is om, waar mogelijk, de nieuwe werkwijze over (de eerste drie kwartalen van) 2007 mee te nemen in het onderzoek.

Voor de uitvoering van het feitenonderzoek ten behoeve van het onderzoek naar Integrale Schuldhulpverlening is gebruik gemaakt van het bureau SGBO en Hiemstra & De Vries.

Vervolgonderzoek Onderwijshuisvesting

In 2004 heeft de Rekenkamercommissie een (voor)onderzoek gedaan naar kostenramingen voor onderwijshuisvesting in de gemeente Leiden. De rekenkamercommissie heeft eind 2007 de voorbereidingen getroffen om een vervolgonderzoek te starten naar de vraag of en in hoeverre het College van B&W de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport 'Onderwijs onderdak?' heeft opgepakt en uitgevoerd, alsmede of dit geleid heeft tot verbeteringen in de inzet, besteding en verantwoording van de middelen voor onderwijshuisvesting.

Ad b. Een tweede onderzoek; onderwerp nog te bepalen

De Rekenkamercommissie heeft in haar vergadering op 19 april het voornemen uitgesproken een onderzoek in te stellen naar de oorzaken van de overschrijdingen inzake het Scheltemacomplex. Doel van het onderzoek zou zijn aan de hand van de casus rond het Scheltemacomplex na te gaan hoe het staat met de 'sturing' en 'beheersing' van grote projecten binnen de gemeente Leiden.

Vervolgens heeft de Raad in zijn vergadering op 12 juni besloten een vooronderzoek uit te voeren naar de haalbaarheid om een raadsonderzoek uit te voeren naar de oorzaken van het overschrijden van kosten van grote projecten.

In oktober 2007 is een onderzoekscommissie gestart die onderzoek doet naar de overschrijding bij grote projecten binnen de gemeente Leiden. Hierin worden o.a. twee casestudies uitgevoerd naar de gang van zaken bij de besluitvorming rondom het Scheltemacomplex en de Stadsgehoorzaal. De aanbidding van het eindrapport aan de Raad staat gepland in september 2008.

Gezien deze ontwikkelingen heeft de Rekenkamercommissie besloten voorsnog zelf geen onderzoek te starten naar de 'sturing' en 'beheersing' van grote projecten binnen de gemeente Leiden.

Daarnaast is in regionaal verband het voorstel gedaan om gezamenlijk met de rekenkamer-(commissie)s uit de regio Holland Rijnland onderzoek uit te voeren naar rampenbestrijding en brandweezorg in de regio of naar de Gemeenschappelijke Regeling Holland Rijnland. Vanuit de rekenkamer(commissie)s in de regio werd echter aangegeven dat men andere prioriteiten had qua onderzoeksonderwerpen of dat men een gezamenlijk onderzoek liever in een later stadium (2008-2009) zou willen uitvoeren.

Ad c. Het monitoren van resultaten rekenkameronderzoek

Door middel van het uitvoeren van follow-up onderzoek wil de Rekenkamercommissie de resultaten van eerder uitgevoerd onderzoek monitoren. In 2007 is inmiddels vooronderzoek verricht naar de mogelijkheden voor een vervolgonderzoek op het in 2004 uitgebrachte onderzoeksrapport 'Onderwijs Onderdak'. In 2008 zal een start worden gemaakt met het vervolgonderzoek.

Daarnaast had de Rekenkamercommissie in 2007 het voornemen om een vervolgonderzoek te starten naar de leveranciersselectie. De rekenkamercommissie heeft op 24 augustus 2005 een rapport

uitgebracht over een deel van het aanbestedingsbeleid nl. het leveranciersbeleid. De rekenkamercommissie heeft toen een aantal tekortkomingen geconstateerd en aanbevelingen gedaan om die op te heffen. In augustus van dit jaar heeft de rekenkamercommissie globaal geïnventariseerd in hoeverre de aanbevelingen zijn gerealiseerd. Er is in eerste instantie geconstateerd dat de Raad sinds 11 oktober 2005 niet meer is geïnformeerd over de voortgang van de implementatie van de aanbevelingen. Uit eigen inventarisatie blijkt dat een aantal aanbevelingen is geïmplementeerd, maar dat de implementatie van een aantal aspecten nog niet is afgerond. Samenvattend kan worden gesteld dat zowel intern als door de accountant aandacht wordt besteed aan het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Daarom heeft de rekenkamercommissie besloten geen vervolgonderzoek te verrichten, wel is aan de Raad geadviseerd om met het college harde afspraken te maken over:

- de momenten waarop het college de raad informeert over de realisatie van de door de raad overgenomen aanbevelingen (d.d. 11 oktober 2005) en het interne onderzoek;
- de maatregelen die genomen zijn naar aanleiding van de constatering in het accountantsrapport.

Ad d. Verder versterken en vergroten van de herkenbaarheid van de Rekenkamercommissie

Website

De Rekenkamercommissie heeft sinds de zomer 2005 een eigen website, te weten www.rekenkamerleiden.nl. Alle openbare stukken, zoals jaarverslagen/jaarplannen, onderzoeksrapporten en overige publicaties zijn te vinden op deze website. In haar eigen huisstijl is ook de link met de gemeente Leiden duidelijk zichtbaar. Met haar eigen e-mailadres, rekenkamercommissie@leiden.nl wordt voorts een goede bereikbaarheid gegarandeerd.

Perspublicaties

De Rekenkamercommissie vindt het van belang dat ook de inwoners van Leiden kennis kunnen nemen van de activiteiten en resultaten van de commissie. Zodra een onderzoek is afgerond wordt daar door middel van een persconferentie en persbericht aandacht aan besteed. Zo is er het afgelopen jaar aandacht besteed aan het onderzoeksrapport *Leiden Schoon?*.

Aan ideeën als een thema-artikel in de Stadskrant en een publieksfolder en/of nieuwsbrief is in 2007 geen uitvoering gegeven. Wellicht dat de evaluatie en de nieuwe zittingsperiode begin 2008 aanleiding kunnen zijn in de Stadskrant aandacht te besteden aan de Rekenkamercommissie en haar doelstelling en activiteiten.

Ad e. Het verstevigen van de contacten met Rekenkamercommissies uit de regio Holland Rijnland

De Rekenkamercommissie heeft in 2006 het initiatief genomen tot een overleg met de rekenkamer(commissie)s uit de regio Holland Rijnland. In 2007 zijn twee bijeenkomsten georganiseerd. Daarbij heeft de secretaris van de Rekenkamercommissie Leiden de coördinatie op zich genomen. Het gastheerschap rouleert onder de verschillende rekenkamer(commissie)s in de regio. Mogelijk kunnen in de toekomst de krachten gebundeld worden bij het uitvoeren van onderzoeken. Dit initiatief voorziet voorlopig in ieder geval in de behoefte om ervaringen uit te wisselen en bij te dragen aan de deskundigheidsbevordering.

Ad f. Bijdrage leveren aan de Evaluatie van de Rekenkamercommissie door de Commissie voor de Rekeningen

Met het einde van het de benoemingstermijn van de leden van de rekenkamercommissie in zicht evalueert de Commissie van de Rekeningen het functioneren van de rekenkamercommissie. Op verzoek van de Commissie van de Rekeningen heeft de Rekenkamercommissie informatie verschaft ten behoeve van een documentenanalyse. Voorts zijn er interviews gehouden met de voorzitter, een lid van de rekenkamercommissie, secretaris en de voormalig secretaris van de Rekenkamercommissie Leiden.

De verwachting is dat begin 2008 deze evaluatie wordt afgerond, waarna de aanbevelingen in de Raad zullen worden besproken.

3.3 Kosten 2007

Door de Raad is een jaarbudget van € 92.000,- aan de Rekenkamercommissie toegekend. Middelen die eventueel overblijven worden in de reserve rekenkameronderzoeken gestort, waarover de commissie in de toekomst kan beschikken. Omdat de Rekenkamercommissie in 2004 en 2005 beperkt gebruik heeft gemaakt van inhuur van externen is in die jaren een reserve opgebouwd. De reserve bedroeg op 31 december 2006 € 83.000,-.

De totale uitgaven bedroegen in 2007 € 94.663,- Deze uitgaven zijn in onderstaand overzicht gespecificeerd:

	Inkomsten	Uitgaven	(subtotaal)
Budget 2007	92.000		
Onderzoek			49.483
- inhuur t.b.v. onderzoek Leiden Schoon? (werkzaamheden 2007)		12.020	
- inhuur t.b.v. onderzoek integrale schuldhulpverlening		32.550	
- vergoeding subcommissies		4.913	
Ondersteunend			30.991
- ambtelijke ondersteuning		27.128	
- cursussen en congressen		2.229	
- lidmaatschap NvRR		760	
- overige kosten (drukwerk e.d.)		874	
Commissieleden			14.189
- vergadervergoeding commissieleden		13.290	
- reiskostendeclaraties		899	
Totaal	92.000		94.663

Na de opbouw in de jaren 2004 en 2005, zijn de activiteiten van de Rekenkamercommissie in 2006 verder toegenomen. Dit heeft ook z'n effect op de uitgaven. Dit jaar is het beschikbare budget à € 92.000,- volledig benut. Het verschil tussen inkomsten en uitgaven zal aan de reserve worden onttrokken. Naar verwachting zal de reserve zich als volgt ontwikkelen:

Stand reserve 01-01-2007: € 83.000,-
Storting resultaat 2006: € 13.000,-
 Stand reserve 31-12-2007: € 96.000,-
Verwachte onttrekking 2007: € 2.663,-
 Verwachte stand 2008: € 93.337,-

4. Jaarplan 2008

4.1 Doelen

De algemene doelen worden voor 2008 vertaald in de volgende concrete doelstellingen:

- a. Afronden onderzoek 'Schuldhelpverlening', een onderzoek naar de doeltreffendheid van de integrale schuldhelpverlening in de gemeente Leiden.
- b. Uitvoeren vervolgonderzoek Onderwijshuisvesting.
- c. Starten en zo mogelijk afronden van nog twee onderzoeksprojecten.
- d. Het monitoren van resultaten rekenkameronderzoek, door middel van het uitvoeren van follow-uponderzoek.
- e. Verder versterken en vergroten van de bekendheid van de Rekenkamercommissie voor de inwoners van Leiden. Hiertoe zal de Rekenkamercommissie enkele vragen laten meelopen in de stadsenquête. Verder is de start van de tweede zittingstermijn van de Rekenkamercommissie een goede aanleiding om weer een artikel in de Stadskrant te (laten) plaatsen.
- f. Het verstevigen van de contacten met Rekenkamercommissies uit de regio Holland Rijnland om opgedane kennis uit te wisselen en de onderzoekscapaciteit te bundelen.

4.2 Budget 2008

De Rekenkamercommissie beschikt over een eigen budget dat jaarlijks door de Raad via de gemeentebegroting wordt vastgesteld. Dit budget bedraagt € 92.000,-. Daarnaast is er een reserve rekenkameronderzoeken, waarover de Rekenkamercommissie kan beschikken. Deze reserve wordt aan het eind van het jaar gevoed door eventueel niet bestede middelen op het product Rekenkamercommissie. De reserve zal naar verwachting in 2008 € 93.337,- bedragen.

De begroting voor 2008 ziet er als volgt uit.

	Inkomsten	Uitgaven
Budget 2008	92.000*	
Afronding onderzoek Schuldhelpverlening		10.000
Vervolgonderzoek Onderwijshuisvesting		25.000
Tweede onderzoek		30.000
Ondersteuning		40.000
Commissie		15.000
Totaal	92.000	120.000

* Mogelijk komt er nog een correctie op nominale ontwikkelingen.

Het verschil tussen inkomsten en uitgaven zal uit de reserve worden onttrokken.

Naar verwachting zullen de uitgaven in 2008, met twee onderzoeken, hoger uitvallen dan het jaarlijkse budget à € 92.000,-. Dit is vooralsnog te bekostigen uit de reserve die in de eerste jaren is opgebouwd. De rekenkamercommissie heeft tot op heden niet aan haar ambities t.a.v. het aantal uit te voeren onderzoeken voldaan. Zij treedt dan ook graag in overleg met de Raad om tot een gezamenlijk ambitieniveau te komen.

Bijlage

Overzicht hoofd- en nevenfuncties

C. van der Werf (voorzitter)	Hoofdfunctie: <ul style="list-style-type: none"> • Directeur Research voor Beleid bv, (RvB is onderdeel van Panteia) • Vanaf 1 april: Senior-consultant publieke sector bij Het Expertise Centrum (HEC) Nevenfuncties: <ul style="list-style-type: none"> • Bestuurslid Zuid Hollands Bureau voor Toerisme
J.T. Langelaar (vice-voorzitter)	Hoofdfunctie: <ul style="list-style-type: none"> • Gemeentesecretaris van de gemeente Veendaal Nevenfunctie: <ul style="list-style-type: none"> • Lid van de rekenkamercommissie gemeente Gouda • Lid van de Bondsraad ANWB • Lid redactie 'Gemeentewet en haar toepassing' uitgeverij Kluwer
B.M.H. de Brey (lid)	Hoofdfunctie: <ul style="list-style-type: none"> • Manager Ernst & Young Business Adviser Service Nevenfuncties: <ul style="list-style-type: none"> • Lid van de Stuurgroep Haya van Someren Stichting (opleidingsinstituut VVD) • Lid van het bestuur Stichting Herengracht (stichting ter bevordering van het behoud van monumentale panden in Leiden)
A.G.V. Vergeer (lid)	Nevenfuncties: <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter van de rekenkamercommissie gemeente Den Haag • Lid van de Raad van Commissarissen Woningcoöperatie Wonen Centraal in Alphen a/d Rijn • Voorzitter auditcommissie CAOP